

**Commentariorvm, Ac Dispvationvm, In Tertiam Partem
Divi Thomae. Tomi Qvinque**

Mysteria Vitæ Christi, Et Utrivsqve Adventvs Eivs Accurata Disputatione Ita
complectens, vt & Scholasticæ doctrinæ studiosis, & Diuini verbi
Concionatoribus vsui esse poßit

Suárez, Francisco

Moguntiaë, M.DC.XVI.

4 V. habeat omnes perfectiones gloriæ accidentalis corporis, & animæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94022](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94022)

dammodo per Virginem, & propter Virginem facta sunt, ut sancti loquuntur. Quia per illam facta est incarnatio, per quam, seu propter quam facta sunt cetera omnia bona: mala enim sunt horum defectus, quæ sicut priuationes per habitus cognoscuntur: est ergo Beata Virgo sub Christo veluti vniuersalis causa illi coniunctissima, ergo ad illius statum pertinet totum vniuersum: & statum beatorum omnium, ac damnatorum in Verbo comprehendere. Quæ tota perfectio maximam congruentiam habet cum dignitate matris Dei, Domine, ac regine rerum omnium, nihilque est quod illi obstatere possit; ergo.

Obiectio.

Responsio.

Dices. Videmur æquare matrem filio in perfectione gloriæ, atque essentialis beatitudinis. Respondetur minime id sequi, primum, quia simpliciter non videtur anima Virginis omnia, quæ cadunt sub scientiam visionis, sicut videtur anima Christi. Deinde licet videret omnia: nihilominus perfectiori lumine, & claritate videt Deum, & ex rebus possibilibus multo fortasse plura intuetur.

Perfectio Virginis beatitudinis quanta.

Ildephon.

Quarto addo, probabiliter credi posse superare Virginem imperfectione visionis beatæ non solum singulos sanctos Angelos, vel puros homines, sed etiam vniuersas omnium perfectiones in vnum collectas. Sensus huius assertionis, eiusque fundamentum ex supra dictis de gratia, & meritis Beatæ Virginis petenda sunt. Nam (ut Ildephonus loquitur sermo. 2. de Assumptione) sicut est incomparabile quod gessit, & inestimabile quod accepit, ita est incomprehensibile premium gloriæ, quod promeruit. Quæ verba cum alijs multis sanctorum Patrum testimonijs retuli supra disputat. 18. sectio. 4. quæ hoc loco repetere molestum, & superuacaneum esset. Addi verò potest, quod Bonauent. libr. de laudibus Virginis, ex Patrum sententijs dicit, De gloriis magis in sola Virgine, quam in cæteris Dei operibus (Christum semper excipio) enitere. Quod verum non esset, nisi omnium bona, & perfectiones gloriæ in Virgine essent congregatæ. Vnde concludit, gloriosum gloria Maria privilegium est, quod post Deum maior nostra gloria, & maius nostrum gaudium ex Maria est. Cetera quæ hic desiderari possunt, in prædicto loco videantur.

Bonauent.

SECTIO IIII.

Utrum habeat omnes perfectiones gloriæ accidentales, corporis, & animæ.

EXijs, quæ de essentiali gloria Virginis dicta sunt, facile intelligi potest, quid de accidentali eius gloria sit sentiendum. Hæc enim gloriam essentialem consequitur, illique proportionatur, ac commensuratur. Primum igitur (quod ad animam pertinet,) quædam sunt perfectiones gloriæ accidentales omnibus beatis communes, quamuis non sint æquales in omnibus, ut sunt variæ reuelationes, quæ sunt extra Verbum gaudia, impetrationes aliorum effectuum, & si quæ alia sunt huiusmodi. De quibus nullum est dubium quin B. Virgo perfectius, & cumulatius abundet huiusmodi præmijs accidentalibus, quam omnes alij beati, ut per se constat ex hæcenus dictis. Aliæ verò sunt perfectiones singulariter, & propriè pertinentes ad quasdam personas, seu munera, & statum earum. In quo ordine poni possunt aureolæ, quæ tribus statibus hominum attribui censentur, scilicet, Virginitatibus, Doctoribus, & martyribus. Et de aureola quidem virginitatis constat, tanto esse excellentiorem in Virgine: quanto ipsa perfectius cæteris virginitatem coluit: quod enim absque pugna carnis, perfectissimam castitatem seruauerit, nec illius meritum, nec coronam dimiuit, ut doctè, ac piè, & copiose ad hoc propo-

A fitum disseruit Supplem. Gab. 4. d. 49. q. 4. art. 3. dub. 2. Rursus existimo non caruisse propria aureola Doctoris, quia (ut supra ex sanctis Patribus ostendimus) singulari, & excellentiori modo fuit fidei magistra, & Doctorum doctrix. Neque enim ad hanc aureolam promerendum necesse est publicè docere, aut pro concione prædicare: sed satis est, veritatem fidei in alios diffundere, ut D. Thom. docet in 4. d. 49. q. 5. ar. 5.

Dubitatio nonnulla est de aureola martyrij, quia Beata Virgo violentam mortem passa non est, ut supra diximus, non ergo fuit vere martyr: ergo neque habet aureolam martyrij. Neque enim satis est, quod in morte filij valde de illius passionibus doluerit: alioqui qui meditando Christi passionem vehementer dolent, hanc aureolam consequerentur, quod est aperte falsum. Et hanc sententiam tenet Abulen. Matth. 13. q. 20. & Sotus in quarto d. 49. q. 5. articulo. 2. Alijs simpliciter videtur Beatam Virginem vere, ac propriè habere aureolam martyrij. Ita docuit Supplem. Gab. supra, & Viguerius in institutionib. Theolog. capit. 14. §. 3. verba. & potest fundari, quia sancti absolute eam vocant martyrem & plusquam martyrem, ut colligitur ex Bernardo. in sermon. signum magnum Hieron. sermo. de Assump. Ildephon. sermo. 2. de Assump. Anselm. libr. de excelle. Virg. ca. 5. qui hoc epithetum præcipue Mariæ attribuit propter dolorem, quem in filij morte passa est. De quo Simeon dixit: Tuam ipsius animam pertransibit gladius. Qui (inquit Anselmus) maior fuit omnibus doloribus. Quid enim crudelis atis insitum est corporibus martyrum leue fuit aut potius nihil comparatione tuæ passionis. Quia nimirum sua immensitate transfixis cuncta penetralia tua tuique benignissimi cordis intima. Et trique pia domina non crediderim te potuisse illo pacto stimulos tanti cruciatus, quin vitam amitteres, sustinere, nisi ipse spiritus vita dulcissimi filij tui, pro quo moriente conquirebaris, & tantopere torquebaris, te confortaret. Ex quibus verbis potest hæc sententia in hunc modum explicari. Christus Dominus vere, ac propriè martyr fuit. Nam propter veritatem morum, & doctrinæ violenter interfectus est, ut docet D. Thomas loco citat. ex 4. sententiarum, B. autem Virgo, tum propter summam cum Christo coniunctionem, tum, quia simul cum filio constanter perseuerabat in suæ fidei, & amoris testimonio, simul cum ipso patiebatur. Et (ut inquit Lauren. Iust. libr. de triumphali Christi agone, capit. 21.) cor eius clarissimum passionis Christi speculum, & perfecta mortis imago effectum erat. Ergo simul cum Christo martyr effecta est. Nam licet Christi interfectores directè non intenderent illam propter Christum affligere, tamen re ipsa persequendo Christum, ipsam persequebantur, & occidendo Christum quantum in ipsis erat, eam interficiebat. Qui modus passionis, & persequutionis sufficiens est ad martyrium, ut in Innocentibus constat, qui verè fuerunt martyres, quamuis persequutores non intenderent occidere eos propter Christum, sed solum interficere Christum, ergo ex hac parte sufficienter B. Virgo passa est propter fidem, & propter Christum. Aliunde vero sustinuit dolorem sufficientem ad inferendam mortem corporis, nisi peculiari Dei auxilio fuisset suffulta, ergo potest dici martyr, vel (ut Ephre. eam vocat orat. ad Virginem) martyrum honor ac decus: ergo hoc satis est ad aureolam martyrij comparandam.

Hæc controuersia parui momenti esse videtur, nam in gloria essentiali constat habere Virginem, quicquid respondere potest perfectissimo martyrio: tum propter discursum factum: tum, quia animo, & voluntate paratissima fuit ad mortem pro Christo sustinendam. Quod verò pertinet ad accidentalem ornatum, seu decorem, qui aureola dicitur, etiam videtur certum aliquid peculiare habere de Virgo habere. B. Virginem in hoc genere, quod est veluti insignis beatæ quod-

Aureola dicitur in calce Virgo fuit.

D. Thom.

Dubium.

Abulen. Sotus.

Viguer.

Bernard. Hieron. Ildephon. Anselm.

Ephre.

Aureolam martyrij in calce, quomodo dicitur de Virgo habere.

quod-

quoddam excellentissimæ fortitudinis, & charitatis eius, siue hoc dicatur aureola martyrij, siue aliquid eminentius illa, quod videtur proprius, ac verius dici. Quemadmodum etiam verisimile est, ob dignitatem matris Dei, & egregium pietatis opus, quod B. Virgo in Christo exercuit, habere ipsam singularem aliquem splendorem, ac decorem, qui perfectior sit, quam omnis aureola, qui tamen inter aureolas non connumeratur: sed perfectio quædam est altioris rationis.

Dotes Vir-
ginis corpo-
ris in calo-
rales.

Et ex his facile est intelligere, quid de gloria corporis Virginis sentiendum sit. Habent enim omnes illas dotes, quæ omnibus beatis communes sunt, tantoque excellentius, quanto perfectiori animæ beatitudine fruitur. Rursus ob singularem filij generationem, castissimam, atque purissimam, ex ultimo habere in corpore singularem aliquem, & admirabilem splendorem, vel aliquid aliud, quod sit veluti insigne Regiæ dignitatis, ac diuinæ maternitatis ac principatus, & dominij in omnes beatos, Bonau. in speculo B. Virginis. c. 6.

Bonau.

Singularem
in calo cho-
rum sub
Christe Vir-
go constituitur

Ex quibus omnibus tandem sequitur B. Virginem ita in omnibus excedere alios beatos, vt sub Christo ipsa sola specialem sedem, & singularem chorum in beatitudine constituat. In ordinibus enim Angelorum sanctorum nouem chori distinguuntur ministerijs, & operationibus distincti: sancti verò homines, vel sub illis ordinibus collocantur, vel certe in illis ordinantur, & constituuntur. Nam (vt Theologi docent in secundo d. nona) ad singulos ordines Angelorum aliqui homines assumuntur: at vero Beata Virgo, quoniam habuit superiorem dignitatem, quæ altioris est ordinis, & ministrorum statum excedit, ideo per se singularem chorum constituit. Et hoc modo dicitur ab Ecclesia exaltata (super omnes choros Angelorum, tanquam omnium domina, ac regina. De qua melius, quam de Esther verum est, quod scribitur Esther 2. *Ducta est ad cubiculum regis, & habuit gratiam, & misericordiam coram eo super omnes mulieres, & posuit diademata regni in capite eius.*

Esther. 2.

DISPUTATIO XXII.

In tres Sectiones distributa.

De adoratione Beatæ Virginis.

Postquam de omnibus Deiparæ perfectionibus actum est, super est, vt de cultu, ac veneratione, quæ illam prosequi tenemur, sermonem instituamus. Hic autem cultus ad hoc præcipua capita reuocari potest. Alterum est honor, seu adoratio, de quo in disputatione præsentis. Alterum est oratio, de quo in sequenti dicemus. Quoniam verò de adoratione: tum in genere, tum de illa, quæ sanctis hominibus, & Angelis debetur, in priori tomo copiose satis disputatum est, ideo ea solum, quæ sunt Virginis propria, hoc loco adiungemus.

SECTIO I.

Virum Beata Virgo cultu religioso adoranda sit.

Collyrida-
noris hæresis.
Damas.
Epiphani.

Hæretici, qui sanctos homines adorandos negant, nullam Virginis exceptionem faciunt. Sed quoniam nihil speciale afferunt ad cultum Virginis euertendum, & quæ generalia sunt, prædicto loco satis sunt pertractata, eos missos faciamus. Alia hæresis extremè contraria fuit Collyridianorum, qui Virginem adorabant vt Deam, & illi sacrificia offerebant. Ita refert Damascen. libr. de hæresib. & Epiphani. hæres. 78. Ecclesia verò, & Catholica veritas media via incedit.

7. Synod.
Con. Trid.

Dicendum est ergo primo, Beatam Virginem esse adorandam. Est de fide ex supra dictis de Sanctis in communi. Nam si reliqui sunt adorandi, multo magis Beata Virgo. Vnde in septima Synodo Actione 4. 6. & 7. & in Tridentino Sessione 25. in decre-

to dereliquijs, & veneratione Sanctorum, primo loco docetur Deiparæ adoratio. Sanctorum testimonium ex citato loco peti possunt, & statim plura asserimus explicando rationem huius adorationis. Ex qua etiam constabit à priori ratione huius conclusionis. Contra quam nihil video, quod obijci possit nisi fortasse Epiphanius dicta hæres. 78. vbi negare videtur Virginem esse adorandam. Sed mens eius ex hæresi, quam impugnat, colligenda est; nomen ergo adorationis pro latria vsurpauit, vnde ibidem postea docet Beatam Virginem honore, ac veneratione prosequendam esse.

Obiis.

Epiphani.
Responsio.

Secundo, pie addi potest Beatam Virginem ab initio seculi, tam in Ecclesia triumphante, quam in militante aliquo modo adoratam esse. Explicatur, quia in primis S. Angeli, à principio suæ creationis Christum fide cognouerunt, & à principio beatitudinis eundem in Verbo intuiti sunt. Tum, quia fidei visio respondet. Tum etiam, quia ad eorum statum maximè spectabat suum caput, ac Regem agnoscere. De qua re in priori tom. super q. 18. & 19. D. Thomæ plura attulimus, & in i. p. q. 57. & 62. fusius tradi solet. Hinc ergo verisimile est cognitam etiam fuisse à Sanctis Angelis ab initio Deiparam, vel communi conceptu, vt in statu viæ, credendo Deum ex femina sumpturum carnem, vel proprio, & particulari, vt in beatitudine intiendo feminam illam, ex qua Verbum incarnandum erat. Cum enim illa visio sit perfectissima, & clarissima, verisimile est, ita esse terminatam ad mysterium Incarnationis, vt clarè etiam visa sit ea, quæ futura erat mater Dei: præsertim quia etiam Beatæ Virginis cognitio multum ad eorum statum pertinebat, cum ipsa perpetuo futura esset eorum Domina, ac Regina. Item, quia incredibile est tam perfectum Dei opus, quale est Beata Virgo, non videri ab aliquo beato in Verbo. At si ab aliquo videtur, maximè à Sanctis Angelis. Quod si nunc ab eis videtur in Verbo, etiam ab initio visum est, quia visio beata non recipit mutationem, & augmentum. Et hoc indicauit D. Thomas sup. q. 30. art. 2. ad 3. si recte ponderetur solutio, & cum argumento conferatur. Et ex doctrina, quam ibi tradit, interpretari possumus nonnullos Patres, qui interdum significari videntur, Angelos non cognouisse matrem Dei, vt videlicet in Bernhardo homilia 1. in Missus est, & sermo. 4. & 5. de Assumptione, vbi Angelis

Adoratio
Virginis
perpetua.

D. Thom.

accommodat verba illa. *Quæ est ista, quæ progreditur?* quasi inquirentibus de persona sibi ignota: quod etiam habet Lau. Iustin. serm. de Annun. Tamen ex D. Thom. citato loco interpretamur hæc intelligenda esse de cognitione quoad omnes circumstantias, non vero quoad substantiam, & personam ipsam. Ex hoc ergo vterius concluditur, sicut Christus, vel fide creditus, vel clarè in Verbo visus statim adoratus est ab Angelis, quomodo multi interpretantur illud ad Hebræ. 1. *Et cum iterum introducit primogenitum in orbem terræ, dicit: Et adorent eum omnes Angeli eius*, semel enim præceptus est adorari ab Angelis, cum primum illis per fidem propositus est, & iterum cum re ipsa fuit incarnatus. Sicigitur etiam Beatissima eius mater, cum primum sanctis Angelis est cognita, fuit ab eis adorata, cum ab eis sit cognita, vt Dei mater, ac Domina omnium, atque adeo, vel adoratione digna. Decet enim, (vt Damascenus inquit, orat. 1. de Natiuitate, Beatæ Mariæ. & 2. de Assumptione.) *Dei matrem ea quæ filij sunt, possidere, & ab omnibus adorari.*

Bernard.

Laur. Iust.

Rursus eodem ferè discursu explicari potest semper Virginem fuisse in Ecclesia ex hominibus constantem cognitam, & in veneratione habitam. Antè aduentum Christi, non quidem ab vniuersa plebe, quæ valde implicite, & confuse, ac imperfecte Christum cognoscebat, sed à Sapientibus, Patriarchis, ac Prophetis, à quibus & præcognita fuit, & prædicta, vt ex Hieronymo, Bernardo, & alijs Patribus in principio huius libri ostendimus: post Christum autem

Cultus Vir-
ginis in Ec-
clesia qua-
si, quamq;
antiquus.